

Kálvin János életútja

1925-ben született paraszti családból. A hat osztályt a helyi iskolában végezte, majd felnőtt korában sikeresen tette le a 7. és 8. osztályt.

Már gyermekkorában is közel került a zenéhez. A „Kiskocsmában” ő szolgáltatta a zenét citerával. 1938-ban 13 évesen kezdte az akkori zenekar vezetője Csiszárík Mihály klarinéton tanítani, majd trombitán és az összes fúvós hangszereken megtanult játszani.

Az akkori fiatalokat összefogó Kalot egyesület elnöke lett, ahol különféle kulturális műsorok szervezője és aktív résztvevője volt.

16 éves korától a zenekar élére került.

Ismerték a zenekart a környező falukban is. Így figyelt fel rá egy tehetségkutató és beajánlotta az Országos Népművelési Intézet Karmesteri szakára. Ez elég komoly gondot jelentett, mivel a paraszti munka nem engedte meg a távolmaradást. Testvérei vállalták, hogy besegítenek a munkába, csak menjen és tanuljon. Így kezdett el tanulni 1958-tól 1962-ig ösztöndíjjal levelező szakon. Felsőfokú karmesteri képesítést szerzett. A zeneművészeti főiskola tanárai legnagyobb meglepésére, kitűnő eredménnyel fejezte be az iskolát. Sok esetben meg is előzte tudásával a nála jóval többet tanult csoporttársait.

A 60-as években a főváros egyik gyárában kezdett dolgozni, mivel nem értett egyet a tsz szervezésével. Itt, mint raktáros dolgozott, s egyúttal a szakszervezet főbizalmija is lett. Innen ment nyugdíjba.

Ebben az időben az ország szinte minden fúvószenekari fesztiválján, találkozóján részt vettek a kakucsiak. Két zenekar működött a faluban, ő egyesítette őket és sikert sikerre halmoztak.

Minden ünnepségen, társadalmi rendezvényen a zene emelte a műsor színvonalát. A mai napig nem tudjuk elképzelni, hogy valamilyen rendezvény zene nélkül múljon el.

Hogy ez így alakult, a Jani bácsi érdeme. Fáradhatatlan munkával kottázott, hangszerelt és tanította a zenészeket. persze a fegyelmet mindig megkövetelte.

Így tudott mint zenekarvezető 52 évig működni, s mint zenész eddig 62 évet hagyott maga után.

Zenész múltjával tiszteletet váltott ki a zenekar tagjai között is és a falu előtt is. Végig gondoskodott az utánpótlásról. Gyerekeket, felnőtteket tanított, volt időszak, amikor fő foglalkozása a zenetanítás volt a dabasi zeneiskolában.

Mindig szívügye volt a zene és jelenleg is az. Nyugdíjas éveit is megszépítette és teljessé tette, hogy egész életében azt csinálta, amit a legjobban szeretett, a mások és Önmaga meglepésére.

Kívánjuk, hogy további életét is a jó egészség, a zene szeretete és az utódok nevelése kísérje végig!

Tóth Istvánn

INTERJÚ KÁLVIN JÁNOSSAL

Községünk egyik díszpolgáráról legutóbb a Pest Megyei Hírlap 1992. augusztusi számában olvastam cikket „Kálvin János hangszerei” címmel.

Szerkesztőségünk úgy döntött, életútjának ismertetése mellett riportot is készítünk az ünnepelttel. Jani bácsi szeretettel fogadott otthonában, ahol elbeszélgettünk, s melynek részleteit megosztom Önökkel.

Mire gondolt a díszpolgári cím átvételekor?

- 62 évnyi zenélés után jól esett ez a megtiszteltetés. Eszembe jutottak a 60-as éves is, amikor a helyi vezetők nem pártfogolták, inkább gáncsolták a zenekultúra ügyét. Nem engedték például, hogy koncerteket rendezzünk. Tanácshatározattal letiltották azt. Így álltak bosszút azért, hogy zenekarom az egyházi szertartáson keresztényi szellemben részt vett? Nem tudom. Mindenesetre nagyot fordult a világ. A mai önkormányzat, községvezetés ezzel a címmel is kifejezi számomra a megbecsülést, munkám elismerését. Milyen lendületet vehetett volna a falu zenei élete, ha mindezt korábban is megkaphattuk volna!

Hogyan ünnepelték meg a díszpolgári címet?

- Sok-sok gratulációt kaptam volt tanítványaimtól, az ünnepségen résztvevőktől, ami igen jól esett. Külön öröm volt számomra, hogy családomat magam mellett tudhattam, s együtt örülhettünk a megbecsülésnek, amit még életemben megkaphattam.

Hogyan vélekedik a posztumusz díjas Vincze Dezső esperesről?

- Tudom, ha élne, tán jobban örülne az én díjammal, mint amit Ő kapott. A KALOT alapítója volt, az elnöki tisztelet én töltöttem be. Az Ő vezetésével részese voltam a kultúrát szervező munkájának: a némafilm vetítéseknek, amiket nála jobban senki sem tudott a nézőknek elmagyarázni, aztán általa részese lehettem a színdarabok, a Gyöngyösbokréta és más nemzeti, egyházi műsorok, megmozdulások szervezésének.

A legokosabb embernek tartom, akivel életemben találkozhattam. Egyszerű, munkáscsaládból származott, ezért is lehetett oly mély a szociális érzékenysége. Ellene volt például az egyház vagyoni gyarapodásának. Akár miniszternek is elképzeltem volna.

Az 1945-öt követő köpönyegforgató időkben mondta nekem: „Sajnos egy háborúnak kellett lennie ahhoz, hogy megismerjem az embereket.” Azokban a nehéz időkben érdemelt ki igazán a bizalmát.

Tudok arról, hogy egyházközségünk büszke arra, hogy két hithű ember kapta meg a magyar államiság nagy évfordulóján, a millennium évében a díszpolgári címeiket.

Mit tart élete legnagyobb sikerének?

- A nagyzenekar összehozását, összetartását. Mindmáig a legemlékezetesebb koncertünk az 1962-es Gyulán megrendezett 3 napos országos fesztivál fellépése volt. Híres magyar városok zenészei, 51 tagú bányászzenekarok között mi kakucsiak voltunk a legsikeresebbek. Volt, aki azt kérdezte tőlem: Mondja, mester, hány lakosú város az a Kakucs, ahonnét ilyen remek zenekar érkezett?

Mikor kezdte el zenei pályafutását?

- Sose feledem: 1938. március 15-én szerepeltem először, s milyen véletlen: 2000. március 15-én utoljára, tehát kerek 62 évnyit zenéltem.

Milyen hangszeren játszik és melyik a kedvence?

- Gyerekként egy citera volt az első hangszerem, amit egyik rokonom padlásán találtam és magam húroztam fel. Aztán 1938-ban 13 évesen kezdtem zenekarban játszani, s 1946 óta vezetem a helyi rezesbandát. Az itt megszólaló 10 hangszer mindegyikén kénytelen voltam megtanulni, mert ha valaki hiányzott, azt nekem kellett pótolnom. De a kedvencem a klarinét, akár az unokámé is. Továbbá játszom hegedűn, trombitán, pozauron, szárnykürtön, mélyszárnykürtön, pisztonon, dobon, furulyán, tubán, tárogatón, harmonikán. Aztán zongorán, mert kötelező volt a karnagyképzőben, ahová négy évig jártam a Népművelési Intézet tehetségkutató programja jóvoltából. 1987-ben előadóművészi, 1989-ben művészeti oktatói engedélyt szereztem.

Ki a kedvenc zeneszerzője?

- A klasszikus, komolyzene mellett népzene is tanultam, s lehet, hogy emiatt szeretem Kodály és Bartók műveit.

Tudná-e, hány tanítványa volt?

- Biztos vagyok abban, hogy több mint ezer. Tíz községben tanítottam zenét, s remélem, nem csupán zenei ismereteket adtam át, de emberségre is igyekeztem tanítani a gyerekeket.

Hogyan vélekedik az ifjúságról, annak zenei kultúrájáról?

- Vincze Dezső mondása jut először eszembe. Ő úgy tartotta, hogy a gyerekeket erős kézzel kell irányítani. Inkább kiskorában sírjon a gyermek, mint felnőve a szüleinek kelljen sírnia. Úgy látom, a mai szülők kiengedték kezükből az ifjúságot. Azt mondják, mennyire leterheltek a gyerekeik. Én épp ellenkezőleg látom! Nincsenek céljaik, nincs kitartásuk, se tanulni, se dolgozni nem szeret a többség. A zenei kultúrájukról? Tehetségesek lennének, ha vennék a fáradságot, hogy erős akarattal megtanulják a zenét. Ezért nem is értik, s emiatt „élvezik” azt az egyhangú zörejt, e rendszer nélküli zenei dzsungelt.

Szabadidejében mivel foglalkozik szívesen?

- Kertészkedek. Van egy kis szőlőnk is, ahol szívesen dolgozgatok. Az utóbbi időben egyre többet ülök le a zongora mellé. A kerti és a szellemi munka szépen kiegészítik egymást.

Milyen érzés egy zenei dinasztia alapítójának lenni?

- Nagy öröm számomra, hogy fiam, János átvette tőlem a zenekar vezetését. Unokám, a legifjabb Kálvin János már művészi szinten szeretné folytatni a zenélést. Lehet, ő szólókarriert fut majd be. Büszke vagyok rájuk!

Kikre emlékezik hálával zenei pályafutásán?

- Tanáraink közül sokat köszönhetek Lendvai Kamilló zeneszerző, akadémiai tanárnak, akitől hangszerelést, összhangzattant tanultam. Sokat köszönhetek annak a bizalomnak, amit fiatalon kaptam zenésztársaimtól, hogy a vezetőjük legyek. Ezt ki kellett érdemelnem. Az 1940-es évektől a KALOT zenekar megalakulásában Vincze Dezső esperes támogatását élvezhettem. S külön öröm számomra, hogy most, 2000-ben Vele együtt kaptam meg a díszpolgári címet.

Köszönöm a beszélgetést, és olvasóink nevében is hadd gratuláljak e kiérdemelt címhez! Kívánok további erőt, egészséget ahhoz, hogy nyugdíjasként is tudja szolgálni falunk zenei életét!

Tóthné Stégner Éva

Vincze Dezső írta Kálvin Jánosról 1959-ben:

„A volt Katolikus Legényegylet első elnöke, Kálvin János igen jó zenei tehetség. A Legényegylet működése idején ő szervezett egy új zenekart, amelyik lassan jó zenekarrá fejlődött. Egyházközségünk körmenetein mindig ők vettek részt és zenekarukkal szépen működtek közre. Mindig pontosan, mindig hűségesen! Kálvin János (...) eleven eszével nem állt meg a falusi zenekar szűk ismereténél, hanem állandóan tanult tovább. Most is immár második éve (...) tanul tovább és kap kiképzést Budapesten a legkorszerűbb karvezetésre. Ez nagy előnye a mi zenekarunknak. (...) Évről évre tökéletesedtek, énekkarunknak is ők lettek oszlopos tagjai.”